

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETESI ÁRA: Félévre — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4 sz.

A költözési szabadság.

Irta: K. Nagy Sándor kir. törvényszéki bíró.

A budapesti törvényszéki palota esküdtzéki teremében gyakran elnézegetek egy megható képet. Óriási fa alatt

nem egyet láttam én is az Alföldön) és társai közül kiválva letérdel a király lábához és örömkönyveket hullatva csókolja a király palástjának szegélyét.

Azt köszöni meg a királynak, hogy megadta a népnek a *költözési szabadságot*.

Mátyás király megadja a népnek a szabad költözködés jogát.

Mátyás király áll, mellette egy fatörzsről ülve íródeákja jegyzi szavait, — szemközt vele néhány egyszerű földműves ember levett kalappal s közülök kiválik egy szép öreg ember, a kinek nagy fehér ősz haját hátulról félkerek fésű tartja össze (a milyent gyermekkoromban

Ime! itt van a kép. Bemutatom. Czime: *„Mátyás király megadja a népnek a szabad költözés jogát.”*

Szinte látom a kérdéseket az arcokon, azokon az arcokon, a melyeket most olyan sokszor lángba borítanak a személyes szabadság megsértése miatt olyan mel-

tatlanul emelt vádak: — Hát volt olyan idő is, midőn nem volt meg a költözési szabadság?

Volt bizony, sokszor volt s tartott évszázadokon át, míg nem jött Mátyás — a nagy Hunyadi János fia — a legigazságosabb király es meg nem adta a földművelő népek a költözési szabadságot.

Legyünk igazságosak. Szent-István király volt az első, a ki legelőször megengedte a földművelő nép költözési szabadságát. De az ő halála után ismét csak a földesurtól függött, hogy a földdel együtt adja-e el ennek művelőt, vagy megengedje nekik, hogy más helyre költözhesseken. II. Endre király törvényen kísérletet meg a földművelő népet, vagyis az ugynevezett jobbágyokat visszahelyezni Szent-Istvánról nyert szabadságukba; de hogy ennek milyen kevés fogantja volt, nyilvánvaló abból, hogy 1298-ban ismét törvénybe kellett iktatni a jobbágyok szabad költözési jogát. Az 1351-iki, az 1397-iki, országgyűlések ismételtén biztosították a jobbágyok szabad költözési jogát, de az 1405-iki országgyűlés olyan szigorú feltételekhez kötötte a költözési szabadságot, hogy tulajdonképen a földesur kényére-kedvére volt az bizva.

Mátyás király aztán — a választott király — volt az, a ki nemesek megadta a népek a teljes költözési szabadságot, hanem arról is gondoskodott, hogy a törvény megtartassék, hivatalvesztés terhe alatt tévén köteleességévé a megyei ispánoknak, hogy szigoruan örködjenek a felett, hogy a jobbágyok elhurcolását, vagy az elköltözni akaróknak az elköltözés meg nem engedését megakadályozzák. Ez történt 1486-ban.

De hát így maradt-e ez ezután is?

Dehogy maradt! Mátyás — a nép királya — 1490-ben meghalt s halálával sok nemes intézkedése összeomlott. Első sorban a költözési szabadság, mely oly megszorítást nyert, hogy ismét a földesurak önkényének volt kiszolgáltatva s a költözés majdnem lehetetlenné volt téve.

Ebben kell keresni az 1514-iki rettenetes »porlázadás« egyik legfőbb okát, melynek kitörésére a kereszties háboru meghirdetése adott alkalmat. A jobbágyok gyülekezni kezdtek a kereszt alá, hogy a pogányokra menjenek; a földesurak ebben őket megakadályozták, erőszakkal visszatartották, sőt kegyetlenül kiozták is.

Borzasztó idő volt az s a következményei még rettenetesebbek.

Törvényben mondták ki 1514-ik évben: »hogy az eféle megátalkodottságuk emléke es mindenhai büntetése örökösikre is háromljon es átszálljon es minden század tudja, mily istentelen gonoszság legyen az urak ellen fellázadni: azért jövőre az országban bárhol lakó parasztok ezen hűtlenségi bűnök miatt elvesztvén azon szabadságukat, hogy egy helyről más helyre elmehettek, földesuraiknak örökös es kizáró jobbágyaságuknak alávetve legyenek«.

Hát miben különbözött ez a rabszolgaságtól? A jobbágy a földesur részére dolgozott, az adót ő fizette, a katonát ő adta es le volt kötve a földhöz. A cseléd egy bizo-

nyos időre szegődött a gazdához, testi erejét es ügyességét adta cserébe a kapott bérért, de ideje kitélvén, ott gét adta cserébe a kapott bérért, de ideje kitélvén, ott hagyhatta a gazdát. De a jobbágy oda volt lánczolva a földhöz s csak a halál szabadtította fel. És ha elszökött földes urától, a szökevény jobbágot a mezon is szabad volt elfogni es megölni. (A ki nem hiszi, olvassa el az 1514. évi XXXVII. törvényezikket.)

De 33 év mulva mégis feltámadt az emberekben a lélek s (az 1547. évi XXVI. t.-cz.) következöket iktatták törvénybe.

»Mivel pedig több régi es újabb példákbl gyakran nyilvánvalóvá lett, hogy a mindenható Isten boszuló haragja a népek valamely vétke miatt súlyosabb, nem látszik, hogy annyi évektől fogva a hajdan virágzó Magyarországnak valami annyit ártott volna, mint a jobbágyok elnyomása, kiknek lármája szakadatlan az Isten színe elébe emelkedik: a mindeneket teremtő boshuzjának elhárítása, jóságának, kegyének es kegyelmességének végre valahára ezen lesújtott ország iránt kienkesztelése végett« — — megállapították: »Hogy a nyomorult alattvaló jobbágyoktól korábbi években bármi módon elvett szabadságok visszaadassék es ezután szabad legyen, ha valamely urnak vagy nemesnek (talán gorombább vagy kegyetlenebb) uralma es hatalma alatt élni nem akarnak, máshová költözni«.

De egy év mulva törvényileg ismét felfüggesztették a költözési szabadságot. Es csak kilencz év mulva mondta ki ismét az országgyűlés, hogy a jobbágyok költözése jövőre es örökre mindenütt szabad legyen.

Érdekes felemlíteni, hogy ha a jobbágy szöke ment el földes urától, 32 év alatt vissza lehetett követelni, de 32 év mulva nem (1625: LIV. t.-cz.). Tehát a jobbágyot is ugy tekintették, mint valamely követelést, vagy adósságot, a mely 32 év alatt elévül s ezután már nem követelhető.

Hogy még ezután is sok nehézségeket támasztottak a földesurak a jobbágyok költözése tekintetében, az az egyes törvényes intézkedésekből nyilvánvaló, — de nyilvánvaló ez a földesur es jobbágy közötti viszonyokat szabályozó s Mária-Terézia királynő által kiadott »Urbarium« nevü rendeletről is, a mely szerint mondja a királynő: »a jobbágyi állapotot, a mennyiben a lakosok eddigelő örökösen a földhöz kötve léteztek, a jövőre egészen eltöröljük, tehát szabad költözködést engedünk«.

Későbbben már egyes hangok emelkedtek az országgyűléseken a jogegyenlőségről. Az 1832. évi országgyűlés pedig törvénybe iktatta a jobbágyok szabad költözését, csupán a törvényes formák megtartását követelte, a mely most már nem vágta utját a szabad költözésnek.

Míg végre aztán az 1848-iki törvények meghozták a jobbágyaság teljes eltörölését s kimondták a jogok egyenlőségét es a közös teherviselést. Így nem lehetett szó többé a szabad költözés korlátozásáról.

Sok sok embernek emberi érzése es sok sok századnak küzdelme kellett tehát ahhoz, hogy szétszagattassa-

nak a rabszolgaság lánczai, melyek a földmivelő népet a földhöz kötötték.

Ma a szeretet csatolja a népet a földhöz, de már a saját földjéhez s bizony ragaszkodik abhoz. Ragaszkodik is, mert az megérdemli a szeretetet! . . .

A költözködést ma is törvények szabályozzák s e törvények korlátai között mindenki szabadon változtathatja lakóhelyét.

A ki valamely más községbe akar letelepedni véglegesen, folyamodni kell ennek előjárásághoz szóval, vagy írásban s ha itt az illetőséget meg akarja szerezni: mutassa ki, hogy két évig már állandóan itt lakott, adót fizetett s a községi terheket viselte.

Ha pedig külföldi telepedik le hazánkban s honosítani akarja magát: adjon be honosítás iránti kérvényt lakóhelyeinek alispánjához vagy polgármesteréhez. De e mellett a községi illetőséget is s már előbb meg kell szereznie.

A közrendészet és a nyomozási eljárás.

Irta: Némethy Ferenc esendőr százados.

IV.

Az egyes polgárok személyes bátorléte nemcsak az emberek, hanem állatok által is veszélyeztethetik, miért is vad és ártalmas állatok felsőbb engedély nélkül tiltva van tartani, épúgy tilos medveket vagy hasonló ragadozó vadállatokat az utcákon nyilvánosan és szabadon mutogatni. Az ilyen veszedelmes állatoknak pénzért való mutogatása csak akkor van megengedve, ha jól elzárt ketrecekben tartatnak.

Azoknak tovaszállításánál a tulajdonosaiknak gondot kell fordítani arra, hogy az állatok utközben a ketrecekből ki ne törjenek és a személybiztonságot ne veszélyeztessék.

Az állatesordáknak, bikáknak hajtásánál is figyelni kell arra, nehogy azok vadságuk által szerencsétlenséget okozzanak. A lovak vásáron korlátok közé állítandók.

Bármínemű házi állat tulajdonosa, ki annak rossz szokásait ismeri, a házban és házon kívül azt őrizet és gondviselés alatt tartani köteles, hogy az állat senkinek ne ártson.

Különös gondot kell fordítani azon veszélyek elhárítására, melyek veszettségbe esett állatoktól erednek.

Az embereket figyelmeztetni kell azon jelekre, melyek a veszettség kitörését megelőzik és mindenkinen kötelességévé kell tenni, hogy ha a veszettségnek ily előjelei mutatkoznak kutyáján, azt lánczra kösse és tüstént jelentést tegyen a községi előjáráságnak, vagy a közigazgatási hatóságának.

A csendőrnek tudnia kell, hogy veszettség származhatik, ha a kutyák nagy hőségnek, csikorgó hidegnek vannak kitéve; ha hiányzik nekik az elegendő eledel vagy ital: ha igen hevít, rossz, vagy romlott eledelt kapnak, főleg meleg időben rothadt húst, vagy bűdös

vért; ha szomjaságukat hirtelen bűdös, poshadt, férgektől fertőzött tisztátalan vízzel oltják; ha ingerletlenek; ha igen tisztátalan helyen tartatnak; ha a szoptató nősténykutyának minden kölyke az emlőtől egyszerre vétetik el, végre ha a nemi ösztön kielégítésében háborítottanak vagy akadályoztatnak.

A veszettségnek előjelei: ha a kutya igen szomorú lesz, nyughatatlan, a magányt, főleg a sötét helyeket keresi, nem eszik, folytonosan morog, urának nem engedelmeskedik, hajlama van harapni, szemei vizesek, fülei és farka lecsüngenek. Később a kutya urát már nem ismeri, hangja és ugatása sajtósággal elváltozik, szája tajtékzik, nyelve kék és kifelé lóg, szemei vörösek és vizesek, az állat nyugtalanul ide s tova fut, szalad; mindent, mi elébe jut, megmar, vizet nem iszik, hanem mindentől, mi tükrözik, irtózik.

A veszettségben gyanús kutya, vagy az, melyen a veszettség máris kitört, a csendőr által lelehető — ha t. i. ez által más személy biztonsága nem veszélyeztetik, — s addig is, míg ez meg nem történt, illetve míg az állat ártalmatlanná nem tétetett, a lakosságot figyelmeztetni kell, hogy a gyermekekre ügyeljenek, kutyát, marhát zárva tartassanak.

Ha a veszett állat a tájat elhagyva, másfelé szaladt volna, a környéken lévők erről gyorsan, küldönczök által tudósítandók, hogy mindenki óvakodhassék.

Gyakran eszelős emberek által is történnek szerencsétlenségek, azért szükséges figyelmet fordítani, hogy ezek ne ingerletlenek, ha pedig veszélyesek, akkor gondoskodni kell, hogy önmagukban, vagy másban kárt ne tegyenek.

A löfégyerekkel való gondatlan bánásmód, játszás sok esetben volt már szerencsétlenségnek okozója, azért ha ilyesmit észlelné a csendőr, vagy látna, mint dobáldoznak a gyermekek kövekkel, játszanak gyufával stb. rögtön lépjen közbe és ne tűrje meg azt sem, hogy a tüzzel vagy világitással gondatlanul bánjanak, mi igen sokszor tüznek lesz okozója.

Tüzi játékok csak hatóság engedély mellett tarthatók, mert ez által is már gyakran okoztatott nagy szerencsétlenség mind személyeken, mind pedig vagyonban.

A gyermekekre is ügyeljen a csendőr, különösen az elhagyottakra, kik napestig az utcákon csavarogva elvadultnak, rossz társaságba kerülve elromlanak, mert sokszor ezekből lesznek a legnagyobb veszélyek.

Mindezen és más balesetek ellen, melyek vigyázatlanságból, tudatlanságból vagy közömbösségből keletkezhetnek, a közbiztonsági közegek óvólag, figyelmeztetőleg és rendreutasítólag lépjenek fel és közbenlépés által vegyék elejét nagyobb szerencsétlenségeknek.

A személyes szabadság veszélyeztethetik másoktól eredő cselekmények által.

Ily cselekményeket bárki követhet el, gyakran azonban azok olyanoktól származnak, kik mások felett bizonyos hatalommal bírnak, mellyel visszaélnek.

A közönségesebb és bárkitől származható cselekmé-

nyek, melyek által másnak szabadsága jogtalanul korlátoztatik, lehetnek; az álnok, vagy erőszakos toborzás idegen hadi szolgálatra; álnok elcsábítás a kivándorlásra; általában véve normális embereknek magán-térbolydákba való elhelyezése azon célból, hogy az utban lévő személy eltávolíttassék, végül nőszemélyeknek akaratak ellenére a fajtalan életben való visszatartása.

Az atyai hatalommal való visszaélés is sokfélefép történhetik pl. ha a szülők gyermekeiket kinozzák, ok nélkül elzárva tartják; azokat erkölestelen vagy becs-telen foglalkozásra, vagy házasságra kényszerítik stb.

Mind ily esetben az illetőknek védelem lesz nyujtandó, úgyszintén a gyámság alatt lévőknek is, kik ellen a gyámátjuk az egyik vagy másik módon hatal-mával visszaélne.

A csendőrség feladataihoz tartozik továbbá azon ve-szélyeket eltávolítani, melyek a polgárok vagyoni báto-rságát fenyegetik, származának azok az emberek gonosz cselekedeteitől, hanyagságból vagy elemi csapásokból milyenek tűzvész, árviz, marhadög.

Az emberek cselekedetei által a vagyonbátorság külön-féle módon veszélyeztetik, t. i. az ingatlan vagyon báto-rsága erőszakos elfoglalások, birtokbani háborítások, a határjelek eltolása vagy elenyésztetése által; az ingó vagyon bátorsága tolvajlások és rablások, végre bármely vagyonnak bátorsága veszélyeztethetik családárságok és gondatlanság által.

A lopások és rablások megakadályozására szükséges, hogy a gyanus idegenek, kóborlók, csavargók, vándor-legények, munkanélküliek szemmel tartassanak, a köz-igazgatási hatóságoknak adott esetekben előállíttassanak, az elbocsájtott fegyenczek pedig megfigyeltessenek.

Örködni kell mindazon helybeli lakók felett is, kiknek keresete gyanus.

Mindenmü lopás, rablás meggátolásának legbiztosabb óvszere az orgazdák üzemeinek megszorítása, azért a csendőrség iparkodikék az orgazdákat felfedezni s öket lehetetlenné tenni.

A tolvajtanyák kikutatása első rendü kötelesség.

Az idegenforgalom szemmel kísérése nagyon fontos. A csendőrségnek tudni kell, hogy idegenek tartózkod-nak-e a felügyelési területen, kik, minő czéltől, kinél?

Oly vendégfogadók, koresmák, tanyák, szén-, mész-égetők, pásztori gunyhók, melyek gyanus idegeneknek menhelyet nyujtanak, gyakran keresendők fel.

Amely felügyelési körlet, legyen az város vagy kö-zség, csendőrsége éber, vagyis mely lankadatlan buzga-lommal és figyelemmel teljesíti kötelességét, ment ma-rad az utazó gonosztévőköt, legyenek azok cigányok, csavargók vagy úri szédelgők, mert a gonosztévők köz-társaságában hamar hire megy ám a csendőrség ére-lyének és ily erélyesen felügyelt helyeket a gonosztévő kerüli, akárcsak a poloska a rendszerető és tisztaságot kedvelő gazdaszenny házát.

Minden tolvajnak megvan a maga orgazdája, a lopott jószágának vevője, kiket notorius tolvaj el nem árul,

minélfogva a csendőrség kell szemfülesnek lenni és kitudni azt, hogy ki vesz gyanus holmit oleső pénzen.

A gyors meggazdagodás, a vagyon rohamos gyarapo-dása látszólagos ok nélkül feltűnő jelenség és gyanus, okkal-móddal való nyomozásnál orgazdára mutat.

Minden előfordulható családárság ellen lehetetlen a csendőrség az embereket megvédeni, mert ennek leg-biztosabb szere az iskolázottság, a felvilágosultság, mi sajnos a mi népünkön nincs még meg a kívánt mérvben.

Azért hiszékeny, tudatlan emberek mindig fognak akadni, kik beleesnek a gonosztévők által nyitott csap-dába.

A csendőrségnek a legközönségesebb családárságok el-hárítására vagy legalább is megnehezítésére törekedni kötelessége. Így pl. hogy az eladandó áru mennyiségé-ben hamis sullyal, italok és folyadekok kimérésénél hamis edényekkel visszaélések elő ne forduljanak; ha-mis pénzek, pénzjegyek vagy közbirtalpapirok forgalomba ne kerüljenek, amennyiben pedig ilyeneknek forgalom-ban létele fedeztetik fel, a polgárok tudósítandók, hogy azok elfogadásától óvakodhassanak.

Arany- és ezüstneműeknek, minthogy ezeknek tulaj-donságait a laikus nem ismeri, sokszor történnek vissza-élések, azért ügyelni kell, hogy csak oly arany- és ezüstneműek árusíttassanak, melyek a bélyegző hivatal részéről a finomtartalmi, vagyis a próbabélyegzéssel látvák el.

Tördelt arany- és ezüstneműeknek, dísz- és haszná-lati tárgyakkal, p. o. evőkészleteknek, órák, gyűrűk, gyümölcstartók, kelyhek és egyéb egyházi szertartásra szánt tárgyakkal széjjel tördelt állapotban való áru-sítása felette gyanus, mert azok többnyire küntényből származnak.

Ugyancsak gyanus a foglalajukból kiszedett drága-köveknek, olvasztott arany- és ezüst eladása is, miért úgy az eladó, mint a vevő ellen a nyomozást sürgősen folytatnia kell tenni, a mi igen sok esetben azt fogja eredményezni, hogy az eladó tolvajlás vagy rablás útján jutott az érték birtokába, a vevő pedig a gonosztévő orgazdája.

A családárságall rokonságban áll a hamis bukás, a sorsjegyekkel való szédelés, a könnyelmű adósságcsi-nálás, ha az által a hitelőz megkárosodott.

A vagyon bátorsága ellen lehet vétkezni az úgyve-zett bazarjátékok által is, melyekben t. i. egyszerre nagyobb summák kockáztatnak, miért a csendőrségnek egyik feladata az ily helyeket óvatosan kitudni, a bizo-nyítékokat összehozni s a hatóságnak minderről jelen-tést tenni.

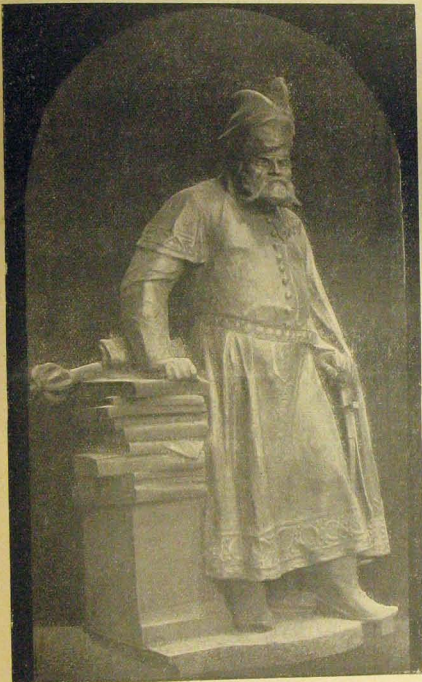
Azon családárságok elhárítására, melyek kincsásóköt, aranykészítőköt, ördögűzőköt, garabonciás diákoköt s egyéb szemfényvesztőkötől származnak, legbiztosabb óvszer a felvilágosítás terjesztése, miért is a csendőrség a népet fel kell világosítani, de egyszersem köteles-sége az ezen kategoriába tartozó egyénekre figyelmet fordítani, mert azok közt akárhány gonosztévőre akad-

hat, de ha az illetők nem is volnának büntetettek, azokkal biztosan összeköttetésben állanak, rejtegetik őket, elősegítik a bűnt és pártolják azt.

Az ember a vagyonában másnak gondatlansága által is károsíthat, így pl. ha valakinek halas vizében kendert áztatnak; továbbá az által, hogy kertekben, szőlőkben, mindenféle ültetéseken, erdőben, vetésekben, növénye-

szedelem a tüzvész. Az ebből eredő károk megállítására szolgál a tüzoltás, mely által a káros következmények elháríthatnak, vagy legalább enyhíthetnek. A tüzrendészet ellen vétkezőket kérlelhetetlenül fel kell jelenteni, mert csakis így lehet a nemzetgazdaságitag olyannyira káros számos tüzeknek gátot szabni.

Hogy a tűz keletkezése és annak tovaterjedése megaka-

Könyves Kálmán.

IV. Béla.

Az ezredévi emlék szoborművei.

ken, rétekben, nádasokban, legelőn, méhesekben, országos-, dülő- és vasutakon, hidakon, bányákban, gyepköztereken valakinek gondatlansága vagy rosszakarata folytán kár okoztatik, miért is a csendőrnek legyen gondja rá, hogy az ily károk elő ne forduljanak, a baj megelőzése céljából kirendelt őrk pedig kötelességüket megtegyék.

A polgárok vagyonára nézve egyik legpusztítóbb ve-

dályoztassék, mindenek előtt szükséges, hogy a házak tűz ellen szilárdan legyenek építve, cseréppel, palával fedve; a lépcsők emeletes házaknál ne legyenek fából készítve; a házak között bizonyos távolságnyira közők legyenek, melyeket észszerű beültetni.

Mindennek betartása, illetve az építési- és lakhatási engedély megadása a hatóság dolga, a csendőr csak arra ügyeljen, nehogy a tüzet könnyen felfogó és ter-

jesztő anyagok, pl. o. széna, szalma, fa, kender, zsir, olaj, szurok, főleg lópor és petroleum nagyobb mennyiségben a lakásokban vagy azok közelében tartaszanak.

A tüzoltás és a tüzek nyomozásáról most jelent meg egy hasznos kézikönyv, mely a tüzrendészet minden ágát felöli, ezért ehelyütt ezekre nem terjeszkedünk ki, mert ott mindent megtalál a csendőr, mire csak szükség van.

A polgárok vagyonát az árvíz is fenyegeti, ezt pedig nagy felhőszakadás, vagy hónapok a hegyekbeni rögtöni elolvadás, vagy a jégindulás okozza.

Az árvízet előidéző okokra figyelmet kell fordítani és a hatóságot értesíteni kell, ha olyasmit észlelt a csendőr, miről a hatóságnak tudomással kell bírnia.

Fenyéző veszély esetén a lakosság értesítendő, felriasztandó pl. ágyú (mozsár) lövéssel, harangok félre-
verése által. A düledező házakból a lakókat ki kell lakoltatni, egyben arra is ügyelni, hogy éjjel ne csak az utcák, hanem a házak is ki legyenek világítva. A veszélyeztetett emberélet és vagyon megvéltésére mindent el kell követni.

Itt nyilvánul a csendőr emberbaráti tevékenysége, mely őt a nép előtt kedvelté és népszerűvé teszi.

Mindennemű zsarolást és fosztogatást meg kell akadályozni tudni s azok, kik magukat különösen kitüntették, a hatóságnak bejelentendők.

A hatóság útján gondoskodni kell az inséges emberek élelmézéséről és ivóvizéről, úgyszintén azok szükséges elhelyezéséről.

Vízáradás után pedig a talált holttestek és dögök el-takarításáról.

Minden veszélyek közt, melyek a mezei gazdát érik, csaknem legsúlyosabb a marhadög.

Ez által a szántóföldek a művelőktől és a megkíván-tató trágyától megfosztottnak s a földmivelők a keresetükben megrövidítetnek.

A ragadós nyavalya behozatalának és tova-hurcolásának megakadályozása végett a csendőrnek meg kell győződni arról, vajjon az ezt célzó hatósági intézkedések tényleg betartottnak-e?

Határzár esetet, ha ebben a csendőrség közreműködik, az állatoknak a határon való átsempesztése lehetőleg meggátlandó, egyben a lakosságot figyelmeztetni kell, hogy minden gyanus esetet a hatóságnak azonnal jelentsen be.

Marhavásár tartása tilva lévén, azt meg is kell akadályozni és csak az oly helységről szabad marhát hajtani, melyben még a ragály nem ütött ki.

Szarvasmarhát csak szabályszerűleg kiállított egészségű utlevéllel szabad vásárra hajtani.

A vetésekre nézve felette kártékonyak a sáskák, melyek sokszor egész rajokban megjelenvén, egy pár óra alatt oly pusztítást visznek végbe, hogy az aratás minden reménye elvész.

Ezen baj ellen csak egyesített igyekvés segíthet né-

mileg, p. o. tüzek rakása, összeseprés, lövöldözés és zajtűtés stb.

Sáskáknak, kolumbácsi legyeknek stb. felléptéről a közigazgatási hatóságnak jelentést kell tenni, hogy a baj orvoslása végett az intézkedések megtéhetőek és kiadhatók legyenek.

ÁLTALÁNOS ISMERETEK.

Az opiumról.

A sokféle mérges élvezeti cikk között, mely nélkül az emberek nagyrésze megenni sem tud, legnagyobb elterjedtségénél fogva az első helyet az alkohol, a dohány és az ópium foglalja el. E hármas-szövetség tagjai csekély mértékben alkalmasak kellemesen, csillapítólag és üdítőleg hatnak az emberi szervezetre, de mértéken túl használva mind a testet, mind a szellemet teljesen tönkreteszik.

Az európai művelt népek legutóbbi időkig beérték az alkohollal és a dohánynyal: de a legeslegújabb időben az ópium is tért kezdett hódítani, még pedig nemcsak Európában, hanem az Európán kívül eső tartományokban is, melyeknek lakossága európai eredetű. Éjszak-Amerika és Ausztrália egyes részein különösen nagy az ópiumfogyasztás, itt azonban figyelembe kell venni azt a körülményt, hogy ott nagyszámú kínai lakik, kik elsősorban ápolói és terjesztői az ópiuméltetnek.

Feltűnőbb körülmény azonban az, hogy Angliában, hol pedig kínai bevándorlottak nincsenek, pl. Londonban és Manchesterben, valamint egyéb szegény munkások lakta területeken már 1816-ban nagyon elterjedt volt ez a baj. Ma a baj Angolországban már annyira elhár-pódzott, hogy leküzdésére külön opiumellenes liga alakult, mely a parlamenthez fordult, hogy törvényes intézkedésekkel lásson a baj kiirtásához. Maga az ópium nyers állapotában nem más, mint a közönséges fehér máknak beszárított tejserű nedve. Már Homérosz is tesz róla említést mint almosító és fájdalomcsillapító szerről. Legtöbbet természetnek belőle Kelet-Indiában, Perzsiában, Törökországban és daczára a szigorú császári tilalomnak, Kínában.

Az ópiumot úgy kapják, hogy a mákfejeket közvetlenül az érésük előtt, mikor éppen a legduzzadtabb apró, különleges késekkal függőleges bemetszéseket tesznek s azután a 24 óra lefolyása alatt kiszivárgó s gummitömeghez hasonlóvá besűrűsödő tejszerű lekapar-ját. A beszáradt és lekapart tejszerű anyag nagy tömegekben rézedénybe helyezik, hogy majd később további feldolgozásához fogjanak. A nyers ópiumból minden munkás körülbelül 400 grammnyi mennyiséget mázól el, lehetőleg egyenletesen egy 60 cm. hosszú és 30 cm. széles deszkán, ezt az ópiumréteget azután körülbelül 10 percig a napon hagyják száradni, majd az-

után árnyékos helyre teszik, a hol kis vaslapáttal addig dolgozzák át meg át az egészet, míg csak a száradásnak megkívántató foka be nem következik. Ezután a már sűrűbbé vált ópiumot nagyobb edénybe gyűjtik s lassú tűzön addig sűritik, míg csak viaszszerűvé és aransárga színűvé nem lesz. Ezután kis öndobozokba csomagolják, melyeket még valamilyen erős szövetből

anyag játszik, mely szerepében kimondhatatlanul átkos, testet és szellemet egyaránt szétroncsoló hatása ismeretes, az ópiumot tulajdonképen csakis kétféle formában használják, mint élvezeti cikket, úgymint pilula, illetve lemezke alakjában rágásra, evésre és mint úgynevezett esandutszivásra.

Róbert Károly.

Hunyadi János.

Az ezredévi emlék szoborművel.

álló bevonattal is el szoktak látni. Épen úgy, mint a dohánynak, az ópiumnak is többféle fajtáját szokták megkülönböztetni.

Az ópiumfogyasztás szempontjából Khina foglalja el az összes országok között az első helyet.

Ha nem vesszük számba az ópiumnak ópium-tinktúra alakjában való orvosi használatát, meg azt az átkos szerepét, melylyel mint bőr alá való feckendezésekre való

KÉPEINKHEZ.

Az ezredévi emlék.

Mai számunkban folytatjuk az ezredévi emlék szobor alakjainak bemutatását. Mindegyik szobor a magyar történelem egy nagy, dicső alakját örökíti meg; valamennyi mesteri alkotása egy istenáldott tehetségu nagy művész-

nek. E képek szemlélésénél önkénytelenül is felelevenül előtűnik a dicső múlt, melyre visszaemlékezve, minden magyar szív hevesebben dobog.

HIREK.

Megszűrt csendőr. A bicskei határban levő Csordakút pusztán június 29-én megtartott bucsu alkalmával lovag Keisler Gusztáv bírtokos Sulez István nevű kocsisa, ugyancsak Horváth István nevű bérésést este 10—11 óra tájban bosszúból zsebkéssel szíven szúrta, megölte. A pusztán jelen volt Huszág Dénes ez. őrsvezető és Kardos István II. csendőrből állott járőr a helyszínére sietve, a hulla megtekintésével foglalkozott, miközben Sulez a sötétben a járort hátulról megközelítve, Kardos István csendőrt orozva jobb vállon szúrta, súlyosan, de nem életveszélyesen megbesitette és elmenekült, de később a járőr által elfogott és a székesfehérvári kir. ügyészségnek átadott.

Megtámadott csendőrök. Hort, kevesmegyei községben június 30-án este 11 órakor Vig János és Tamás János csendőrből állott járort egy Varga János nevű egyén leshelyből orozva megtámadta és Vig János csendőrt kaszafokkal hátulról orrba vágva, annak orrcsontját betörte és elmenekült, de később elfogott. — Szatmáron Turosányi Bertalan, szolgálatban álló csendőrt egy Gerebencs Péter nevű cigány június 30-án déli 12 órakor egy fadorongval megtámadta és fején könnyen megbesitette, mire Turosányi csendőr támadóját karddal jobb karján megvágta és letartóztatta. — Június 29-én Farnoson Kozma Sándor ez. őrsvezető és Barta Károly próba csendőrből állott járort Varga János utolsó lakos megtámadta. A járőr nevezett ellen szuronyt és löfegyvert használt s rajta súlyos sérülést okozott.

Kézírónyv a ló neveléséről és idomításáról. Balassa György nyugállományú cs. és kir. huszár százdosa a lónak neveléséről, annak mikénti bánásmódja, kezelése és idomításáról stb. hosszú szolgálati ideje alatt szerzett gyakorlati tapasztalatai alapján egy 278 nyomtatott lapdalra terjedő és 16 ábrával illusztrált, igen hasznos könyvet írt. Ezen könyvet a szerző a m. kir. csendőrség tisztikarának és legénységének az öt korona bolti ár helyett 3 koronáért felajánlotta. A könyv a szerzőnél, Hódmezővásárhelyen, Konstantin-fele házában kapható.

KÜLÖNFÉLÉK.

Az amerikaiak négergyűlölete. Hogy mennyire gyűlölik Amerikában még most is a négereket, azt bizonyítja az az eset, a mi Booker Washingtonnal, a tudós néger tanárral történt, akit még Roosevelt elnök is barátságával tüntet ki. A néger tanár ugyanis legutóbb azt az őháját fejezte ki, hogy az idei nyáron Long-Island szeretne üdülni. Ez a hír óriási konsternációt keltett az előkelő amerikaiak körében, a kiknek háromnegyed része ott szokott nyaralni. A milliósok és milliárdosok csapata még azt sem akarta megtűrni, hogy ez az igazán tudós néger velük együtt szívia be Long-Island balzsamos levegőjét. Azonnal akciózt indítottak aziránt, hogy Booker Washingtonnak tudtára adják, mennyire nem szívesen látják a körükben és keressen magának valamely szerényebb üdülohelyet, a hol megjelenésével nem botránkoztathatja meg a finom-érzékű milliárdos yankeeket.

Az állatok és a szeszes itatok. A természettudósok azt állítják, hogy az elefánt, a medve, a ló, a kutyá szelvedelmében szereti a szeszt. A medve és a majom a sörivásban bátran kiállják a versenyt egy gyöngébb lélekzetű német burszall. A tyúk nagyon szereti a pálinkát és egymást tőri a pálinkás meggyért, a mit pajkos fiúk vetnek oda nekik, hogy gyönyörködjenek a részeg tyúk játékában. Állatkerti ápolók beszélnek, hogy az elefánt akárhányszor ügyes furlanghoz folyamodik, sokszor betegséget szmulál, csakhogy szeszartalmú orvosságot adjanak neki. Érdekes, hogy a majmot is épen ennél a gyöngéfnél fogva éjtik fogásba az afrikai benszülöttek. A majomfogás így történik: pálinkával telít edényt állítanak az erdő szélére. A majmok alig hogy megpillantják az edényt, csapatostul rárohannak és hamarosan úgy berúgnak, hogy az eget bögönek, az embert meg testvérjüknék nézik. A benszülöttek közül egyik most a majmok közé megy, egy majmot a karjánál fogva elkap és megindul vele a falu felé. A majmok egymás karjába kapaszkodva mennek csapatostul a vadász után. Mikor azután a faluba érnek, elbánnak velük. A madarak között a papagályról mondják, hogy nagy lump. Több természetbúvár a pillangóról is azt állítja, hogy részeges és ugyancsak gyakran megesis vele, hogy a földön holt részegen fetreg. A newyorki sörgyárak lovai a sörvízit így megszólták, hogy sör nélkül már rájuk nézve az élet szinte elviselhetetlen s bizony gyakran megesis, hogy a szára földig leisszák magukat s akárhánny ilyen ló a részegségi örület smert tünetei között adja ki páráját. Általánosn ismert dolog, hogy Németországban a diákok kutyaí erős sörivők, olyannyira, hogy például némely kutya több sört elfogyaszt naponta, mint maga s gazdája.

HASZNOS TUDNIVALÓK.

A tojás héját leginkább szemétre dobják, pedig azt fel lehet használni. A tojáshej tudniillik leginkább mészből áll; mászre pedig minden állatnak, főleg a növénydekének nagy szüksége van, hogy csonjtja, mely szintén főleg mészből áll, kiképződhessék. A tyúk még tojni sem tud, ha elegendő mészhez nem jut. Gyűjtsük össze az elhasznált tojás héját, szárítsuk meg vagy napon vagy sütőkemenczében, aztán apróra törve, keverjük korpá közé. Így etessük a borjával, malaczezal, aprójószággal. A tyúk még a töretlen tojáshejét is eszikpedi; de így ne adjuk elé, mert megszokja és az egész tojást is kikezdi.

A vakond hasznos állat. Egymaga több pajort, lótetűt, drótférget és számtalan más kártékony férget pusztít, mint tíz ember. Ezért azt a kis turást, a mit a kertben, herésben cselekszik, nézzük el neki és ne bántsuk.

Porcellán ragasztószér. Nagy bosszúság van olyankor a konyhán, ha valami szép porcellán tál, tányér, lámpaernyő, avagy üvegüemű vagy fából készült tárgy eltörik. Bajnak baj az efféle, de nem olyan nagy baj, hogy a dolgon ne lehetne segíteni. Kitűnő ragasztószert készíthetünk házilag, ha fehér zselatinlapokat összetördelve, apró porcellántégelybe teszünk és ezetet töltünk rá. Az edényt a tűzhelyre tesszük, de leginkább forró vízbe állítjuk és mire a zselatin elolvadt, a ragasztószér máris használható. A fa, üveg, porcellán, takték stb. kitűnően ragasztható vele. A zselatin nagyon hamar kocsonyásodik, azért ha vele ragasztani akarunk, előbb a tűzön melegítsük föl és esetleg egy kevés eczettel higítsuk fel.

Szerkesztői üzenetek.

Névtelen levelekre, továbbá a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre a szerkesztőség nem válaszol.

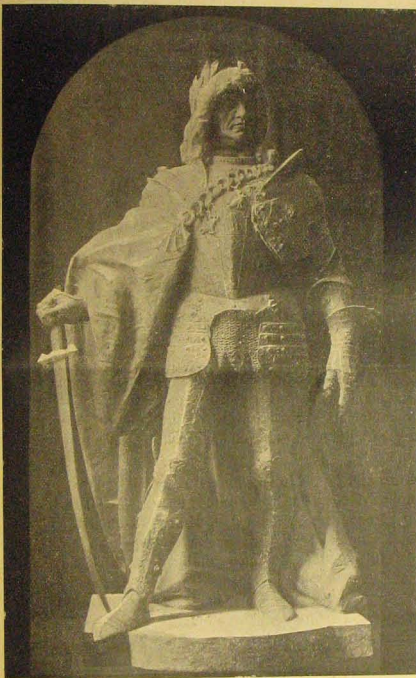
P. A. cz. őrmester. 1. A kérdéses pályázati hirdetemény, ugyanazon szöveggel, mint az lapunk folyó évi 23. és 24. számaiban megjelent, a folyó évi 11. számú rendeleti közlönyben (szab. rend.) szintén közölve volt. 2. Az orvosi bizonyítványnak rendeltetése a pályázó egészségi állapotának a pályázat idejében

Vágvölgyi öreg csendőr. A nyári hónapokban valamennyi szünetel.

Z. J. csendőr. 1. Ha a szabályok nem is, de már az illem hozza magával. 2. Igen.

F. M. Nézetünk szerint büntettet képez, mert a tolvaj a cipőben volt 400 koronát is ellopta, mert azt is megtartva, jogtalanul eltulajdonította, s így a jogtalanul eltulajdonított dolog értéke a cipőben volt 400 koronával együtt 100 koronát jóval meghaladt.

Borbély. Nézetünk szerint sikkasztást képez, mert a jogos

I. Mátyás.

I. Ferdinánd.

Az ezredévi emlék szoborművei.

való megállapítása, illetőleg igazolása lévén, minden pályázati kérvényhez új orvosi bizonyítvány csatolandó. 3. Állítólagos mellőztetésének okait mi nem ismerjük.

P. F. őrszervező. 1. A jelzett rendelet, hallomás szerint, még e hó folyamán egy újabb miniszteri rendelet alapján változást fog szenvedni. 2. Kérdésére elvből nem válaszolhatunk, annak elbírálását kérje előljáró parancsnokságától.

Havasi öreg zsandár. Névtelen levelekre nem válaszolunk, de ezenfelül levele teljesen érthetetlen.

P. Igen.

ezímen bevett pénzösszegeket saját céljaira felhasználván, jogtalanul eltulajdonította.

V. L. csendőr. Kérdése nem eléggé világos, de mert különben is szolgálati ügyet érint, forduljon vele közvetlen előljárójához.

L. V. csendőr. 1. Ha 12 tényleges szolgálati éve van, akkor igen. 2. Mihelyt az állományparanesban közöztetik, mi is közölni fogjuk.

P. Gy. csendőr. Beszámíttatik.

H. Lapunk múlt heti számában a számréjtvény megfajtását tévesen közöltük. A helyes megfajtás: 1320 gyalogos, 440 tüzér és 44 huszár.

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK

Előléptettek:

1907. július 1-ével.

A m. kir. I. sz. csendőrkörület állományában:

Pál István III., Gegő Imre, Geréb Mihály, Tasnádi János, Fosztó Gyula, Barabás Károly, Bartalis Péter, Zsigmond Ferencz, Fodor Géza, Gál Antal, László Ferencz és Winter György cz. őrsvezető II. altisztek valóságos őrsvezetőkkel.

Tiszti katonai szolgálati jel.

Tytl László őrnagy, II. törzstiszt 1907. július hó 1-vel a III. osztályu tiszti katonai jellel ellátott.

Lovaglási jutalomdíj.

Filiszár István II. sz. csendőrkörületbeli őrsvezető részére a 81/515. sz. szolgálati ló lovaglása után illetékes egy darab 10 koronás arany lovaglási jutalomdíj folyósított.

Házasságra lépett:

Balga István V. sz. csendőrkörületbeli cz. őrmester *Polakovics Juliannával*, 1907. június hó 8-án Szabajon;

Lajter Henrik V. sz. csendőrkörületbeli őrsvezető özv. *Bélik Jánosné* szül: *Csesznák Veronikával*, 1907. jun. 25-én, Léván.

PÁLYÁZATOK.

Egy írniaki állás a debreczeni ítélőtáblánál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 420 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiszkolai osztály. Kérvények a debreczeni ítélőtábla elnökéhez 1907. évi augusztus hó 2-ig.

Egy írniaki állás az oklándi járásbírósnágnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 300 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiszkolai osztály. Telekönvi vizsga. Kérvények a székelyudvarhelyi törvényszék elnökéhez 1907. évi augusztus hó 3-ig.

Egy írniaki állás a székelyudvarhelyi törvényszéknel. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz pótlékkal 360 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiszkolai osztály. Telekönvi vizsga. Kérvények a székelyudvarhelyi törvényszék elnökéhez 1907. évi augusztus hó 3-ig.

Egy írniaki állás a székelykereszturi járásbírósnágnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz pótlékkal 300 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiszkolai osztály. Telekönvi vizsga. Kérvények a székely-

udvarhelyi törvényszék elnökéhez 1907. évi augusztus hó 3-ig.

Egy hivatalsszolgái állás a nezsideri járásbírósnágnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz pótlékkal 160 kor., esetleg természetbeni lakás. Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a győri törvényszék elnökéhez 1907. évi aug. hó 3-ig.

Egy hivatalsszolgái állás az egri járásbírósnágnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz pótlékkal 180 korona. Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Számolás. Kérvények az egri kir. törvényszék elnökéhez 1907. évi augusztus hó 14-ig.

Egy hivatalsszolgái állás a krasznai járásban. Fizetés 600 korona. Lakpénz 160 korona. Természetbeni ruházat. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények Szilágy vármegye alispánjához 1907. évi augusztus hó 10-ig.

Egy hivatalsszolgái állás a varannói adóhivatalnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz pótlékkal 180 korona. Ruhailletmény 60 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Egy évi ideiglenes alkalmazás. Kérvények a Sátoraljaújhelyi pénzügyigazgatósághoz 1907. évi aug. hó 10-ig.

Egy hivatalsszolgái állás Máramaros vármegyénél. Kezdő fizetés 600 korona. Lakpénz 160 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények Máramaros vármegye alispánjához 1907. évi augusztus hó 5-ig.

Egy hivatalsszolgái állás a tenkei járásbírósnágnál. Fizetés 600 korona. Szabályszerű lakpénz. Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a nagyváradi törvényszék elnökéhez 1907. évi augusztus hó 2-ig.

A m. kir. honvédelmi miniszteriumnál megüresedett és évi 600 (Hatszáz) korona fizetéssel, 100 (Egyszáz) korona személyi pótlékkal, 240 (Kettőszáznegyven) korona lakpénzzel, 60 (Hatvan) korona lakpénzpótlékkal és évi 100 (Egyszáz) korona ruhailletménnyel javadalmazott hivatalsszolgái állásra.

Pályázótól megkívántatik: a magyar honosság, magyar nyelv ismerete szóban és írásban és ép erőteljes testalkat.

A sajtókezüleg irt pályázati kérvények bezárólag 1907. évi augusztus hó 15-éig a m. kir. honvédelmi miniszterium elnöki osztályánál nyújthatók be.

Az 1873. évi II. törvényzikk értelmében polgári alkalmazásra jogosított igazolvánnyal ellátott altisztek elsőbbségi igényelt bírnak.

A m. kir. államvasutak szombathelyi tüzeltvezető-ségénél 700 korona fizetéssel, 150—300 korona lakpénzzel javadalmazott

I. szolgái állások, és pedig:

1. egy hivatalsszolgái állás.
2. két állomás-málházói,
3. egy vonatmálházói,
4. egy váltóóri.

Valamennyi állással természetbeni egyenruházat, a vonatmálházi állással ezenkívül kilométerpénz is jár.

Az állomás- és vonatmálházi, továbbá a váltóóri állások a végleges kinevezés elnyeréséig 1 korona 60 fillér napibérrel vannak javadalmazva.

Feltételek: Magyar nyelv szóban és írásban. A hivatal-szolgai állás kivételével hat havi próbaszolgálat. Ezen-kívül:

ad 2. a vasuti személy- és közbiztonsági szabályzat ismerete;

ad 3. a forgalmi utasítás vonatkezelésről szóló hatá-rozványainak és a jelzési és vonatvezetői utasítás ismerete;

ad 4. a váltóóri szolgálatra vonatkozó utasítások ismerete.

II. altiszti állások, és pedig:

1. állomásfelvigyázó gyakornoki.

Fizetés 1040 korona. Lakpénz 150—300 korona. Természetbeni egyenruházat. A végleges kinevezés elnyeréséig ezen állás 2 korona napibérrel van javadalmazva.

Feltételek: Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai vagy ezzel egyenértékű iskolai végzettség. Ily végzettség hiányában vasuti altiszti képesítő vizsga. Egy évi próbaszolgálat. Ezeket kívül:

Táviradai, forgalmi és kereskedelmi vizsga s felbatal-mazás az önálló forgalmi szolgálatra. Kérvények a m. kir. államvasutak szombathelyi üzletvezetőségéhez 1907. évi augusztus hó 1-ig.

A tiszaháti járási vagy esetleg más irnoki állás Bereg vármegyénél. Kezdő fizetés 1400 korona. Lakpénz 360 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Hat havi próbaszolgálat. Bereg vármegye főispánjához címzett kérvények Bereg vármegye alispánjához 1907. évi augusztus hó 1-ig.

Egy hivatal-szolgai állás az igali esetleg más adó-hivatalnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz 160 korona. Rubailetmény 60 korona. Magyar nyelv szó-ban és írásban. Kérvények a kaposvári pénzügyigazgató-sághoz 1907. évi augusztus hó 15-ig.

Egy hivatal-szolgai állás a temesrékási esetleg más adóhivatalnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Szabály-szerű lakpénz. Rubailetmény 60 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a temesvári pénzügy-igazgatósághoz 1907. évi augusztus hó 24-ig.

Egy irnoki állás a kovásznai kir. járásbírósnágnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 300 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a kézdivásár-helyi kir. törvényszék elnökéhez 1907. évi augusztus hó 1-ig.

Egy irnoki állás a csikszeredai törvényszéknél. Fi-zetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 360 kor. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a csikszeredai törvény-szék elnökéhez 1907. évi augusztus hó 3-ig.

A m. kir. államvasutak miskolczi üzletvezetőségé-nél 700 korona fizetéssel, 150—300 korona lakpénzzel javadalmazott

I. szolgai állások és pedig:

1. egy hivatal-szolgai,
2. három állomás-málházi,
3. négy váltóóri,
4. hat pályáori.

Valamennyi állással természetbeni egyenruházat.

Az állomás-málházi s a váltó- és pályáori állások a végleges kinevezés elnyeréséig 1 korona 60 fillér napi-bérrel javadalmazva.

Feltételek: Magyar nyelv szóban és írásban. A hiva-talszolgai állás kivételével hat havi próbaszolgálat. Ezenkívül:

ad 2. a vasuti személy- és közbiztonsági szabályzat ismerete;

ad 3. a váltóóri szolgálatra vonatkozó utasítások ismerete;

ad 4. a pályá jökarban tartásának s a pályáori uta-sításnak ismerete.

II. altiszti állások és pedig:

1. három pályafelvigyázói,
2. két állomásfelvigyázói,
3. két rakfelvigyázói.

Fizetés 1040 korona. Lakpénz 150—300 korona. Természetbeni egyenruházat. A végleges kinevezés elnyeréséig a pályafelvigyázói állás 2 korona 40 fillér, az állomás- s rakfelvigyázói állás pedig 2 korona napibér-rel javadalmazva.

Feltételek: Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai vagy ezzel egyenértékű iskolai végzettség. Ily végzettség hiányában vasuti altiszti képesítő vizsga. Hat havi — az állomásfelvigyázói álláshoz pedig egy évi — próbaszolgálat. Ezeket kívül:

ad 1. megfelelő ipari képzettség (kőműves, asztalos stb.) és pályafelvigyázói vizsga;

ad 2. táviradai, forgalmi és kereskedelmi vizsga s fel-batalmazás az önálló forgalmi szolgálatra;

ad 3. kereskedelmi vizsga;

A katonaságtól közvetlenül, a szolgálat folytonossá-gának megszakítása nélkül a vasuti szolgálatba átlépő katonai altiszteknek véglegesítésük alkalmával, a katonai szolgálatban töltött idő az alapszabályszerű utánfizetés havi részletekben leendő befizetése mellett, nyugdíj-jezosított idejükbe beszámíttatik. Kérvények a m. kir. államvasutak miskolczi üzletvezetőségéhez 1907. évi augusztus hó 1-ig.

Egy irnoki állás a zombolyai kir. járásbírósnágnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 300 korona Magyar nyelv szóban és írásban, német, szerb, eset-leg román nyelv ismerete. Három havi próbaszolgálat. Kezelési teendőiben való jártasságot tannusító bírósági bizonyítvány. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a nagyikindai kir. törvényszék elnö-kéhez 1907. évi július hó 24-ig.

Egy irnoki állás a nagymihályi kir. járásbírósnágnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 300 korona, esetleg természetbeni lakás. Magyar nyelv szóban és írásban, tót nyelv bírása. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a sátoraljaúj helyi kir. törvényszék elnökéhez 1907. évi július hó 22-ig.

Egy irnoki állás Liptó vármegyénél. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Törvényszerű lakpénz. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Kérvények Liptó vármegye főispánjához ezimeze, Liptó vármegye alispánjához 1907. évi július hó 30-ig.

Egy szolgai állás a kolozsvári tudományegyetemen. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz pótlékkal 200 korona. Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Műasztalos vagy műlakatos iparban való jártasság előnyt nyújt. Egy évi próbaidő. Kérvények a kolozsvári egyetem rektori hivatalához 1907. évi július hó 27-ig.

Egy hivatszolgai állás a malaczkai járásbírósnágnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz pótlékkal 160 korona. Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a pozsonyi törvényszék elnökéhez 1907. évi július hó 28-ig.

Egy szolgai állás a kolozsvári tudományegyetemen. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz pótlékkal 200 korona. Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Műasztalos vagy műlakatos iparban való jártasság előnyt nyújt. Egy évi próbaidő. Kérvények a kolozsvári egyetem rektori hivatalához 1907. évi július hó 27-ig.

Egy gépészti állás a kolozsvári tudományegyetem közegészségtani intézetnél. Fizetés pótlékkal 940 korona. Természetbeni lakás. Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a kolozsvári tudományegyetem rektori hivatalához 1907. évi július hó 27-ig.

A magyar királyi államvasutak nyári menetrendje.

A vonatok indulása Budapest keleti p.u.-ról.

Délelőtt				Délután			
vonat szám	óra	perc	hová	vonat szám	óra	perc	hová
316 ¹⁾	6 05	szv.	Hatvan	18	12 05	szv.	Bieske
	6 15	"	Nagy-Kanizsa, Triest	610	12 20	"	Arad, Tóvis
1502	7 00	gyv.	Kassa, Csorba	8	12 30	"	Szombathely, Wien
906	7 00	"	Újvidék, Zimony	310	12 30	"	Hatvan, Szerencs
302	7 15	"	Rutka	320	1 30	"	Gödöllő
908	7 15	szv.	Belgrad, Bród	1304	1 50	gyv.	Fehring, Graz, Gyulafehérvár, Nagyszeben, Kolozsvár, Tóvis, Maramarosziget
604	7 25	gyv.	Fehring, Graz, Maramarosziget	912	1 55	szv.	Szaladka, Beketeház, Arad, Bukarest ²⁾
1502	7 30	"	Triest	404	2 15	"	Kassa, Lemberg
10	7 35	szv.	Wien, Graz, Sopron	20	2 25	szv.	Bieske
402	7 40	gyv.	Kassa, Lemberg, Maramarosziget	504	2 35	gyv.	Szatmár-Németi, Kolozsvár, Tóvis, Szolnok
318	7 45	szv.	Gödöllő	510	2 40	szv.	Szolnok
1002	7 50	gyv.	Zágráb, Fiume, Torino, Róma, Pécs, Vinkovacz	326	2 50	"	Gödöllő
606	8 00	szv.	Arad, Brassó	1902	3 00	gyv.	Pécs, Eszék, Buzsábról, Zágráb, Bosznahorod, Belgrad, Konstantinápoly
1508	8 10	"	Kassa, Csorba	904	3 20	"	Rutka, Berlin
1006	8 20	"	Zágráb, Fiume, Pécs, Bród	1022	3 25	szv.	Paks
408	8 25	"	Munkács, Maramarosziget	304	3 30	gyv.	Rutka, Berlin
506	9 00	"	Kolozsvár, Brassó	22	4 30	szv.	Biszk, Sz. fehérvár
306	9 20	"	Stanislaw	6	5 10	gyv.	Győr, Sopron
2	9 20	gyv.	Rutka, Berlin	322	5 20	szv.	Gödöllő
944	11 15	szv.	Wien, Graz, Sopron, Kiskőrös	308	5 35	"	Rutka, Berlin
				508	5 45	"	Kolozsvár, Brassó
				314	6 25	"	Hatvan
				914	6 30	"	Kiskőrös
				1004	6 35	gyv.	Maramarosziget, Stanislaw
				1706	7 05	szv.	Győr, Triest
				16	7 10	"	Gödöllő
				324	8 15	"	Szolnok
				514	8 25	"	Kassa, Csorba
				1012	8 45	"	Pécs, Bród
				1912	9 00	"	Kolozsvár, Bukarest, Stanislaw
				502	9 15	gyv.	Beketeház, Lemberg, Kassa, Maramarosziget
				406	9 40	szv.	Fehring, Úrs, Triest
				1306	9 40	"	Arad, Brassó
				608	10 10	"	Belgrad, Eszék, Nagyvárad
				910	10 10	"	Wien, Paris
				1020	10 20	"	Zágráb, Fiume
				1008	10 45	"	Kassa, Csorba, Lemberg
				1606 ³⁾	11 00	gyv.	Wien, Paris
				328	11 10	szv.	Rutka, Szerencs

A vonatok érkezése Budapest keleti p. u.-ra.

Délétől				Délután			
vonat szám	óra	perc	honnan	vonat szám	óra	perc	honnan
646	5 00	szv.	Máriaróda, Arad, Nagyvárad, Debreczen	310	12 10	szv.	Gödöllő
327	5 20	szv.	Berlin, Rutka	609	12 25	"	Tóvis, Arad, Újvidék, Berlin, Rutka
1707	45	szv.	Stanislaw, Maramarosziget	301	12 40	gyv.	Wien, Sopron
909	5 50	"	Belgrad, Bosznahorod	7	12 45	szv.	Szombathely
607	6 10	"	Brassó, Arad	903	1 00	gyv.	Konstantinápoly, Belgrad, Bród
17	6 15	"	Bieske, Gyékényes	601 ⁴⁾	1 10	"	Bukarest ⁵⁾ Arad
405	6 35	"	Lemberg, Kassa	1901	1 30	"	Zágráb, Eszék, Pécs, Bród
11	6 40	"	Maramarosziget	503	1 35	"	Tóvis, Kolozsvár, Szatmár-Németi
1005 ¹⁾	6 50	gyv.	Csorba, Kassa	1	1 45	"	London, Jára, Wien
317	7 10	szv.	Gödöllő	401	1 50	"	Lemberg, Kassa
918	7 10	"	Kiskőrös	1301	2 10	"	Graz, Fehring
607	7 20	"	Brassó, Kolozsvár	313	3 10	szv.	Hatvan, Szerencs
1307	7 25	"	Győr, Fehring	19	4 15	"	Bieske
309	7 35	"	Hatvan	321	5 40	"	Gödöllő
1911	7 40	"	Paks, Bród, Eszék	601	6 35	"	Gödöllő
601	7 50	gyv.	Bukarest, Brassó				Brassó, Kolozsvár, Stanislaw
1006	8 05	szv.	Fiume, Zágráb, Bród, Pécs	606	6 40	"	Maramarosziget
1509	8 15	"	Csorba, Kassa	907	6 55	"	Belgrad, Bród
609	8 30	"	Szolnok	805	7 05	"	Rutka, Berlin, Eszék
811	8 45	"	Hatvan	3	7 10	gyv.	Szerencs
1003	9 05	gyv.	Torino, Róma, Fiume, Zágráb	605	7 20	szv.	Wien, Graz
13	9 20	szv.	Győr, Székesfehérvár	325	7 50	"	Gödöllő
307	9 45	"	Berlin, Rutka	1007	8 00	"	Fiume, Zágráb, Bród, Pécs
911	10 15	szv.	Sopron, Győr	407	8 10	"	Munkács
87	10 35	"	Zsabadka	21	8 45	"	Maramarosziget
				1507	8 50	"	Csorba, Kassa
				303	9 10	gyv.	Berlin, Rutka
				1001	9 15	"	Torino, Róma, Fiume, Zágráb
				0	9 30	szv.	Vinkovacz, Pécs
				603	9 35	gyv.	Wien, Graz, Triest
				1303	9 55	"	Nagyszeben, Kolozsvár, Stanislaw
				403	9 55	"	Graz, Fehring, Lemberg, Munkács
				905	10 05	"	Maramarosziget
				1503	10 20	"	Zimony, Újvidék
				547	10 35	szv.	Csorba, Kassa
				323	10 50	szv.	Nagyvárad, Gödöllő
				323 ⁴⁾	11 00	"	Bieske
				315 ⁴⁾	11 30	"	Hatvan

A vonatok érkezése Budapest-Józsefvárosra.

929⁴⁾ 6 00 szv. (Pécel)